Lietas arhīva Nr. KA04-0282-18/20
ECLI:LV:RAT:2018:0516.11095154014.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 16.maijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Guntars Kveska
tiesneses Sandra Amola un Signe Kalniņa
piedaloties prokurorei Kristīnei Petrovskai
aizstāvei Guntai Kuzmanei

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu sakarā ar apsūdzētā /pers. F/, personas kods /personas kods/, iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 17.oktobra spriedumu.

Aprakstošā daļa

Ar Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 17.oktobra spriedumu /pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas izdarīts 2014.gada 20.septembrī, un sodīts ar brīvības atņemšana uz 1 gadu 2 mēnešiem ar policijas kontroli uz 1 gadu.

/pers. F/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas izdarīts 2015.gada 9.martā, un sodīts ar brīvības atņemšana uz 1 gadu ar probācijas uzraudzību uz 1 gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, /pers. F/ noteiks sods pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – brīvības atņemšana uz 2 gadiem ar probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu, šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pieskaitot sodu pēc Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 10.maija sprieduma, /pers. F/ noteikts galīgais sods – brīvības atņemšana uz 5 gadiem 6 mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz 3 gadiem.

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesa 2017.gada 17.oktobra spriedumā atzinusi, ka /pers. F/ ir izdarījis svešas kustamas mantas nolaupīšanu, kas saistīta ar vardarbību (laupīšana).

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka noziedzīgi nodarījumi izdarīti šādos apstākļos.

1. 2014.gada 20.septembrī ap plkst.21.25 /pers. F/, būdams alkohola ietekmē un atrodoties /adrese/ Rīgā, pamanīja viņam iepriekš nepazīstamo /pers. G/, kura gāja pa ielu viņam pretī, un mantkārīgu motīvu vadīts, nolēma izdarīt svešas kustamas mantas nolaupīšanu - atņemt /pers. G/ rokassomiņu.

Īstenojot savu nodomu, /pers. F/ pēkšņi pieskrēja /pers. G/ klāt un pielietojot fizisku spēku, rāva viņai no pleca somiņu, kuru /pers. G/ turēja un neatlaida. Lai pārvarētu cietušās pretošanos, /pers. F/ ar roku stipri iesita cietušajai pleca rajonā, nodarot fiziskas sāpes. Kad cietusī /pers. G/ nokrita, /pers. F/ izrāva viņai no rokām somiņu, sabojājot tai vienu siksniņu.

Tādā veidā /pers. F/, pielietojot vardarbību, prettiesiski ieguva /pers. G/ piederošu somiņu 25 EUR vērtībā ar tajā esošajām mantām 123 EUR vērtībā un aizbēga no notikuma vietas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka /pers. F/ izdarīja Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

2. 2015.gada 9.martā ap plkst.16.10 /pers. F/, atrodoties /adrese/ Rīgā, pamanīja viņam iepriekš nepazīstamo /pers. H/, kura gāja pa ielu viņam pretī, un mantkārīgu motīvu vadīts, nolēma izdarīt svešas kustamas mantas nolaupīšanu – atņemt /pers. H/ somu.

Īstenojot savu nodomu, /pers. F/ pēkšņi pieskrēja /pers. H/ klāt un, pielietojot fizisku spēku, rāva viņai no rokas somu, kuru /pers. H/ neatlaižot turēja līdz nokrita uz zemes. Lai pārvarētu cietušās pretošanos, /pers. F/ turpināja raut cietušajai no rokas somu un vilka /pers. H/ pa asfalta segumu, kura turēja un nelaida vaļā somu, kā rezultātā cietušajai tika nodarītas fiziskas sāpes – saskrāpēti ceļi, plaukstas, vēders un roku delnu augšējā daļa.

Tādā veidā /pers. F/, pielietojot vardarbību, prettiesiski ieguva /pers. H/ piederošu somu 18 EUR vērtībā, ko izrāva cietušajai /pers. H/ no rokas, ar tajā esošajām mantām 86 EUR vērtībā un aizbēga no notikuma vietas.

Pirmās instances tiesa atzinusi, ka /pers. F/ izdarīja Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Par pirmās instances tiesas spriedumu apsūdzētais /pers. F/ iesniedzis apelācija sūdzību, kurā norādījis, ka nepiekrīt soda termiņam, jo uzskata, ka apvienojot visus sodus, tas ir noteikts pārāk bargs. Lūdz mīkstināt sodu, to samazinot un dot iespēju laboties.

Sīkāk iesniegtā apelācija sūdzība nav pamatota.

Apelācijas instances tiesā apsūdzētais /pers. F/ un viņa aizstāve uzturēja iesniegto sūdzību uz tajā norādītajiem motīviem.

Apsūdzētais /pers. F/ atzina savu vainu visā celtajā apsūdzībā un izdarīto nožēloja.

Prokurore apelācijas instances tiesā norādīja, ka pirmās instances tiesas spriedumā izdarītais atzinums, ka uz inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas brīdi /pers. F/ ir dzēsta sodāmība, nav pamatots, jo uz laupīšanas brīdi neviena sodāmība nebija dzēsta. Pirmās instances tiesas noteiktais sods nav uzskatāms par bargu, bet papildsods, kas noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, ir noteikts pretrunā ar Krimināllikuma Pārejas noteikumu 14.^{1}punktu.

Pārskatot pirmās instances tiesas spriedumā noteikto sodu, prokurores ieskatā jāņem vērā apstāklis, ka /pers. F/ apelācijas instances tiesā atzina savu vainu un nožēloja izdarīto. Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tas būtu atzīstams par atbildību mīkstinošu apstākli. /pers. F/ būtu mīkstināms sods par katras laupīšanas izdarīšanu, sods, kas noteikts saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un arī galīgais sods saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu. Soda mīkstināšanai nevajadzētu būt būtiskai.

Motīvu daļa

Tiesas kolēģija, noklausījusies prokurores un aizstāves viedokļus, apsūdzētā paskaidrojumus, izvērtējusi iesniegtās apelācijas sūdzības motīvus un iesniegtās apelācijas sūdzības robežās pārbaudījusi apsūdzētā personu raksturojošos materiālus, kā arī citus lietas materiālus, kas ietekmē nosakāmā soda veidu un mēru atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums atceļams daļā par /pers. F/ noteikto sodu, daļā par noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

Apelācijas instancē /pers. F/ pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējis tikai daļā par noteikto sodu, līdz ar to, apelācijas instancē ir izlemjams jautājums un sniedzams vērtējums par to, cik pamatots ir apsūdzētajam noteiktā soda veids un noteiktā soda mērs.

Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas sankcija kā sodu veidus paredz brīvības atņemšanu vai īslaicīgu brīvības atņemšanu, piespiedu darbu un naudas sodu.

Pirmās instances tiesa pareizi konstatē, ka noziedzīgi nodarījumi, kurus ir izdarījis apsūdzētais /pers. F/, saskaņā ar Krimināllikuma 7.pantā noteikto klasifikāciju, ir tīši smagi noziegumi un Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētu noziedzīgu nodarījumu var izdarīt tikai ar nodomu.

Apsūdzētā personu raksturojošās ziņas norāda, ka /pers. F/ agrāk ir sodīts septiņas reizes un visas sodāmības ir noteiktas par noziedzīgajiem nodarījumiem, kas izdarīti pret īpašumu, kā arī par neatļautām darbībām ar narkotiskām vai psihotropām vielām (lietas 2.sēj. 24.-29.lpp.).

Tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedumā ir pareizi norādīts, ka Krimināllikuma 35.pantā definētais soda mērķis sasniedzams nosakot apsūdzētajam tikai un vienīgi sodu brīvības atņemšanas veidā. Spriedums pamatots ar būtisku apstākli, ka apsūdzētais jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarījis nedzēstas sodāmības laikā, būdams jau iepriekš sodīts ar brīvības atņemšanas sodu. Līdz ar to tiesas kolēģija uzskata, ka soda veidu pirmās instances tiesa ir noteikusi pareizi.

Attiecībā uz soda mēra noteikšanu Krimināllikuma 46.panta trešajā daļā ir norādīts, ka to nosaka ņemot vērā atbildību mīkstinošos un atbildību pastiprinošos apstākļus.

/pers. F/ atbildību pastiprina apstāklis, kas paredzēts Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktā, - izdarītais noziedzīgais nodarījums veido noziedzīgu nodarījumu recidīvu, kā arī atbilstoši Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 12.punktam atbildību pastiprina tas, ka 2014.gada 20.septembrī noziedzīgs nodarījums izdarīts alkohola ietekmē. Atrašanos alkohola reibumā /pers. F/ nenoliedz.

Attiecībā uz atbildību mīkstinošu apstākļu izvērtējumu pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka par atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas 2.punktu tiek atzīts tas, ka /pers. F/ aktīvi veicinājis 2014.gada 20.septembrī pret cietušo /pers. G/ izdarītā noziedzīgā nodarījuma izmeklēšanu.

Pirmās instances tiesas spriedumā ir norādīts, ka /pers. F/ viņam izvirzītajās apsūdzībās savu vainu nav atzinis. Tāpat spriedumā ir norāde, ka savas vainas neatzīšana ir saistāma ar izvēlētu aizstāvības taktiku.

Tiesas kolēģija konstatē, ka apsūdzētais /pers. F/ pirmstiesas procesā ir atzinis savu vainu apsūdzībā par Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu 2014.gada 20.septembrī (lietas 1.sēj., 153.lpp.), bet apsūdzībā par Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu 2015.gada 9.martā savu vainu nav atzinis un ir atteicies sniegt liecības (lietas 2.sēj., 104.lpp.).

Pirmās instances tiesas sēdes protokols, kurā atbilstoši Kriminālprocesa likuma 498.panta otrajai daļai ir fiksēta apsūdzētā attieksme pret apsūdzību, ir izdarīts ieraksts, - "Apsūdzētais /pers. F/ savu vainu izdarītajos noziedzīgajos nodarījumos, par ko celta apsūdzība, neatzina un atteicās šo dokumentu parakstīt saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 498.panta otrās daļas prasībām" (lietas 2.sēj. 191.lpp.). Tiesas sēdes gaitas fiksēšana ar tehniskajiem līdzekļiem (skaņu ieraksts) nav notikusi.

Līdz ar to, iztiesājot krimināllietu pirmās instances tiesa ir veikusi pierādījumu pārbaudīšanu un atzinusi, ka apsūdzētā /pers. F/ vaina, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 176.panta pirmās daļas, abos noziedzīgajos nodarījumos ir pierādīta izslēdzot jebkādas saprātīgās šaubas.

Apelācijas instances tiesā apsūdzētais apgalvoja, ka pirmās instances tiesā nav noliedzis savu vainu, bet tikai nav vēlējies sniegt liecības. Tas, ka /pers. F/ ir atteicies sniegt liecību ir norādīts arī pirmās instances tiesas spriedumā. Tāpat tiesas spriedumā un pirmās instances tiesas sēdes protokolā ir norādīts, ka /pers. F/ savu vainu nav atzinis (tiesas sēdes protokols lietas 2.sēj. 199.lpp.).

Tiesas kolēģija uzskata, ka par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu ir atzīstams tas, ka /pers. F/ ir pilnībā atzinis savu vainu un nožēlojis izdarīto. Šāds tiesas kolēģijas atzinums izriet no apsūdzētā paskaidrojumiem apelācijas instances tiesā, kā arī no /pers. F/ pirmstiesas izmeklēšanas laikā realizētās aizstāvības pozīcijas. No pirmās instances tiesas sprieduma izriet, ka /pers. F/ ir izmantojis savas tiesības neliecināt, nevis mainījis savu aizstāvības pozīciju un atteicies atzīt vainu, kuru pirms tam ir daļā apsūdzības ir atzinis pirmstiesas kriminālprocesā.

Augstākās tiesas 2016.gada 17.marta lēmumā lietā Nr.SKK-154/2016, kurš ir iekļauts Augstākās tiesas judikatūras nolēmumu arhīvā, ir norādīts, ka jauna atbildību mīkstinoša apstākļa konstatēšana apelācijas instances tiesā ir pamats noteiktā soda mēra pārskatīšanai. Augstākās tiesas lēmumā ir norādīts, - "Augstākā tiesa atzīst, ka, atzīstot par apsūdzētā atbildību mīkstinošu tādu apstākli, kuru nebija konstatējusi pirmās instances tiesa un kuru pirmās instances tiesa, nosakot sodu, nebija ņēmusi vērā, apelācijas instances tiesai bija jāmīkstina apsūdzētajam noteiktais sods".

Tiesas kolēģija atzīst, ka pie šiem apstākļiem /pers. F/ noteiktie sodi ir mīkstināmi, mīkstinot arī galīgo sodu.

Tiesas kolēģija piekrīt prokurores izteiktajam viedoklim par to, ka pirmās instances tiesas noteiktais sods saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu ir pretrunā ar Krimināllikuma Pārejas noteikumu 14^1.panta prasībām.

Pārejas noteikumu 14^1.pantā ir noteikts, ka nosakot sodu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta vai pēc vairākiem spriedumiem saskaņā ar Krimināllikuma 51.pantu un konstatējot, ka personai ir noteikta gan policijas kontrole, gan probācijas uzraudzība, policijas kontroli ietver probācijas uzraudzībā neatkarīgi no policijas kontrolei noteiktā termiņa.

Pie šiem apstākļiem pirmās instances tiesa, nosakot /pers. F/ sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu, nebija tiesīga iepriekš noteikto 1 gadu policijas kontroles saskaitīt ar 1 gadu probācijas uzraudzības, un noteikt papildsodu probācijas uzraudzību uz 2 gadiem.

Pārējā daļā pirmās instances tiesas spriedums kā tiesisks un pamatots ir atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesas kolēģija

nosprieda

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas 2017.gada 17.oktobra spriedumu atcelt daļā par /pers. F/ noteikto sodu, daļā par noteikto sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu un daļā par noteikto galīgo sodu saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu.

/pers. F/ par Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas izdarīts 2014.gada 20.septembrī, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu 1 (vienu) mēnesi ar policijas kontroli uz 1 (vienu) gadu.

/pers. F/ par Krimināllikuma 176.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas izdarīts 2015.gada 9.martā, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 11 (vienpadsmit) mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un trešo daļu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības daļēji saskaitot piespriestos sodus, /pers. F/ noteikt sodu brīvības atņemšanu uz 1 (vienu) gadu 10 (desmit) mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz 1 (vienu) gadu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta piekto daļu šajā spriedumā noteiktajam sodam daļēji pieskaitīt sodu, kas ir noteikts Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2017.gada 10.maija spriedumā un galīgo sodu /pers. F/ noteikt brīvības atņemšanu uz 5 (pieciem) gadiem 4 (četriem) mēnešiem ar probācijas uzraudzību uz 3 (trim) gadiem.

Pārējā daļā spriedumu atstāt negrozītu.

Piedzīt no /pers. F/ valsts labā procesuālos izdevumus par aizstāvja sniegto juridisko palīdzību apelācijas instances tiesā 114 EUR (simts četrpadsmit *euro*) 95 centus.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas, kasācijas kārtībā, Augstākajā tiesā, Kriminālprocesa likuma 574.pantā un 575.pantā noteiktajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2018.gada 4.jūlija.

Tiesnesis (personiskais paraksts) G.Kveska

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Amola

Tiesnese (personiskais paraksts) S.Kalniņa

NORAKSTS PAREIZS
Rīgas apgabaltiesas tiesnesis G.Kveska
Rīgā 04.07.2018.